

DEROGOWAĆ (22) *vb impf*

derogować (20), **deregować** (2); *deregować ZapKościer*; *derogować* : *deregować SarnStat* (17 : 1; s. 1040).

Wszystkie samogłoski jasne.

inf derogować (8). \diamond *praes 3 pl derogują* (2). \diamond *praet 3 sg f derogowała* (2). \diamond *3 pl m pers derogowali* (2). \diamond *con 3 sg f by deregowała* (1). \diamond *part praes act derogując* (7). \diamond *impers praet derogowało się* (1) *ActReg*.

Sł stp, Cn, Linde brak.

praw. Częściowo ograniczać lub zmieniać moc działania określonego przepisu prawnego; uchylać, uszczuplać czyjąś władzę lub prerogatywy; derogare JanStat [derogo – uwłaczam, ujmuję, umniejszam; derogare legi – w niejakiach artykułach albo części statutowej uwlec, nie chcieć zwłaszcza czego przyjąć Mącz 358a; derogo – ujmuję, umniejszam Calep; umniejszam czego; uwłaczam; ujmuję czego – derogo; ustawę w czym ganię – derogo legi Cn] [czemu] (22) : aby mu wtym wprzęłkryczyią nyefzałfo y sprawyedliwofczy yego nederegowała ZapKościer 1585/54v; ActReg 41; DO tegóż máiąc ná baczeniu/ iże obyvátele przerzeczoného królestwá náłzégo/ kwóli Máieřtatu náłzégo/ Przywileióm fámym/ od nas/ y od náłzych przodków im pozwolonym/ niekiedy derogowali. SarnStat 61; niehcemy derogować Práwu niczyiemu. SarnStat 97, 267, 288, 360, 367, 1019 (11); Drugie rzemieřłá ábo zabáwy fą Liberales, [...] bo kondycyey Sźlácheckiey nie deroguią. KlonFlis A2v.

derogować co (2): *Hoyné potwiérdzenie Przywileiów ftározytnych, którym choćby co derogowali, fámiz pořffessorowie przez niepráwné zwywánié: tedy ie do piéřwřzého ftanu ich, y mocy przywodzi. SarnStat 61, 414.*

derogować czym (3): *PapřUp Lv; Czego obecnie przeřtržgác ma Hetman Polny/ nie deroguiąc tym nic iednák władzey Hetmáná Koronného. SarnStat 366, 216.*

derogować w czym (1): *Kommiřsarze do Zmóřzi wyřzlemy/ którzyby pořtánowili y okazáli dróge narodowi řzlácheckiému/ [...] wřzákóř nic nie deroguiąc w tym obyčzáiowi dawnému. SarnStat 1222.*

Szereg: »derogować a(l)bo abrogować« = derogare ... abrogare JanPrzyw (3): yřzbi [...] řtalo řie co takowego timto prawom Statutom [...] řwobodam/ y wolnořciam przeciwnego/ ábo ze biřmy im derogowac abo abrogowac [...] fami przez řie czijm chcieli/ thedi wřzitko zadnei mocy/ ani wagi miec niema PapřUp Lv; [przekład tego samego tekstu] SarnStat 13, 164.

Synonimy: kasować, kazić, odrzucić, psować, umniejszać, umorzyć, uwłaczać.

Formacja pochodna: abrogować.